

Kuriti ali ne kuriti, to je sedaj vprašanje

Požar je ena izmed najhujših nezgod v naravnem okolju. Sezona požarov v naravi se v zadnjih letih zaradi toplih in suhih pomladi ter jeseni podaljšuje. Podnebne spremembe, ki prinašajo vse višje poletne temperature in daljša sušna obdobja, nas bodo prisilile, da bomo morali ekologiji in varstvu okolja nameniti veliko večjo vlogo ter spremeniti miselnost in ravnanje.

Na območju Kraškega gozdnogospodarskega območja je v letu 2016 v naravnem okolju zagorelo vsaj 63-krat in skupaj upepelilo 504 hektare narave. Najpogostejši vzroki za te požare so: iskrenje ob vožnji vlakov (železnica), uporaba odprtega ognja (žar, taborni ogenj ipd.), kurjenje in sežiganje odmrle biomase, odmetavanje cigaretnih ogorkov ter odlaganje vročega pepela in gorljivih snovi.

Nova uredba o varstvu pred požarom

Nova uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Uradni list RS, št. 20/14) je zato poostrila pogoje uporabe ognja. V naravnem okolju je prepovedano požigati (razen ob infrastrukturnih objektih ob določenih pogojih), odmetavati goreče ali druge predmete ali snovi, ki lahko povzročijo požar, pri kurjenju ali pri kurjenju kresov uporabljati vnetljive, eksplozivne in oksidativne snovi, odstranjevati odpadke z uporabo ognja. V gozdu ni dovoljeno prižigati ognjemetov. Številni požari nastanejo že spomladi, ko pričnemo urejati okolico hiš, vrtove, njive, pašnike. Najdemo se pred zagato, kam z vsemi odpadki. Pogosto se zelenih oziroma bioloških odpadkov poskušamo ne preveč premišljeno znebiti tako, da jih zakurimo. In že se gost dim vije po okolici, veter ga odnese tudi v naselja, da smradi ter duši. Trdi delci dražijo dihala in ljudi silijo h kašljanju ter povzročajo pekoč občutek v prsni. Zaradi ognja, ki ne razvije dovolj visoke temperature, se v zrak sproščajo strupeni plini, dim ter saje, ki so po dognanjih strokovnjakov strupeni in rakotvorni.

Kurjenje ima negativne posledice za tla

Kurjenje na prostem prinese tudi negativne posledice za tla oziroma rodovitno prst. Visoka temperatura plamenov povzroča, da poleg odmrle biomase, ki jo želimo sežgati, popolnoma propadejo občutljive vrste kmetijskih rastlin, ki bi jih še želeli obdržati. Ogenj in visoke temperature celo stimulirajo razvoj semena nekaterih trdovratnih plevelov,

V Zavodu za gozdove Slovenije v okviru protipožarne preventive postavljamo opozorilne table, gradimo in vzdržujemo protipožarne prometnice, kar je v celoti financirano iz državnega proračuna.

ki se jih bomo s težavo znebili. Površina sicer po sežiganju z zakasnitvijo ozeleni, toda botanična sestava vzniklih rastlin bo na takšnih površinah po biološki in krmni vrednosti bistveno slabša.

V zgornjem sloju tal je največja količina koristnih mikroorganizmov, ki iz organskih ostankov v procesu humifikacije proizvajajo rastlinam potreben humus. V tem sloju so tudi drobnoživke, ki skrbijo za proizvodnjo in strukturo humusa ter strukturo tal. Visoke temperature uničijo velik del drobnoživk in humusa v tleh, tla brez humusa pa so praktično nerodovitna. Požgana tla na pobočjih so ob večjem deževju veliko bolj izpostavljena eroziji. Če želimo ohranjati naravno rodovitnost tal, moramo čim več organskih ostankov zaorati v zemljo. Za vzdrževanje kulturne krajine je organsko maso bolj primerno podorati, redno pokositi, zmulčiti, kompostirati ali predelati v biomaso, kot pa sežgati na prostem. Prav tako velja opozorilo, da mora imetnik odpadkov, če se odloči, da jih bo predal pristojnim

komunalnim službam, zagotoviti, da so primerno ločeni in ne pomešani, zato da jih bo možno pozneje predelati.

Trenutek nepazljivosti razlog za veliko škodo

Zaskrbljujoče je tudi dejstvo, da nekateri posamezniki celo ob razglašeni določeni stopnji požarne ogroženosti le-te ne spoštujejo. Trenutek nepredvidnosti in precejevanje lastnih sposobnosti sta lahko kriva, da ogenj preide na področje, ki ga ne želi požgati, kar lahko povzroči veliko materialno škodo in ogrozi človeška in živalska življenja. Seveda pa k večji požarni varnosti naravnega okolja ne bo pripomogla zgolj večja premišljenost neznanih storilcev. Vsi lahko postanemo varuhi narave – na primer tako, da takoj, ko opazimo sumljiv dim v naravi, pokličemo 112.

Bogdan Magajna, ZGS OE Sežana
Foto: Arhiv ZGS